

له یادی دامه‌زاندنی په‌رله‌مانی کوردستان

سه‌لام عه‌بدوڤلا

له خویندنه‌وه‌ی ده‌قه ئۆرگیناله‌کانی کۆبوونه‌وه‌ی ۳۲ی کۆمونیستی ئینتەرناسیونال له ۵/دیسە‌مبەر/۱۹۲۲بوومه‌وه که تەرخان کرابوو بۆ پرسیارو بپیاره‌گرنه‌کان له باره‌ی پرسیاری نەروێژ، تیرۆر له ئیرله‌ندا. . . هتد، هاتوو:

کۆلۆنی (ئیرله‌ند): هاورپیان، به‌ ناوی شاندى **حیزبی کۆمونیستی ئیرله‌نداوه** پێشنیار ده‌کەم. . . و له دواییدا نووسراوه:

بژی خه‌باتی ناسیونالیستی ئیرله‌ندا له پیناوی سه‌ریه‌خۆیی!

بژی کۆماری کریکاری ئیرله‌ندا!

بژی ئینتەرناسیونالیزمی کۆمونیستی!

و پاشان گویم له گفتوگۆیه‌ک گرت له باره‌ی رۆژی یادی دامه‌زاندنی په‌رله‌مانی کوردستان!

بۆ روونکردنه‌وه‌ی هه‌لۆیستی کۆمونیستانه له په‌رله‌مانی کوردستان، به‌ کورتی دوو نمونه له باره‌ی هه‌ندی بۆچوونی دژ به‌ کۆمونیزم

ده‌هینم، که خاوه‌نه‌کانیان، بۆ چه‌واشه‌کاری و هه‌لخه‌له‌تاندنی کریکاران و زه‌حمه‌تکێشان، ده‌یان‌ه‌وی به‌ بۆچوونی کۆمونیستانه به‌سه‌ر

خه‌لک ساغیان بکه‌نه‌وه. ئەم هه‌ولانه به‌شیکن له سۆسیولوژیای دژی شیوعییه‌ت و ده‌بی ئاشکرا بکری:

- زۆر که‌س و لایه‌ن ئەم بۆچوونه‌ی رۆزا لۆکسمبورگ به‌ هه‌له به‌کارده‌هینن که ده‌لی: ئازادی تهنه‌ها بۆ لایه‌نگیرانی حکومه‌ت، تهنه‌ها بۆ

لایه‌نگرانی یه‌ک‌حزب-با زۆریش بن-ئازادی نییه. ئازادی هه‌میشه ئه‌وه‌یه ئازادی بۆ ئه‌وانه‌ی بۆچوونیان له گه‌ل ئیمه‌دا جیاوازه. ۲

به‌لام ئه‌وانه له بیران ده‌چیت که هه‌ر هه‌مان رۆزا که‌مانه ده‌لی: . . . خه‌بات له پیناوی سۆسیالیزم، به‌ زه‌بروزه‌نگترین جه‌نگی

ناوخواهیه. . . له دواییدا ئه‌و باوه‌رهم هه‌یه، ئەم ده‌وله‌ته ده‌بی تی‌ک‌ب‌ر‌یت ۳. . . دیکتاتۆرییه‌تی پرۆلیتاریا، دیموکراتی

راسته‌قینه‌یه. . . حیزبی کۆمونیستی ئەلمانیا وه‌ک پێشه‌وا‌ی شۆرش‌ی پرۆلیتاریا، ده‌بی به‌ گۆرستانی کۆمه‌لگای بۆرژوازی. . . هتد

ئاشکرایه که مه‌به‌ستی رۆزا هه‌رگیز ئه‌وه نه‌بووه، ئازادی به‌ دوژمنانی شۆرش بدری، بۆ نمونه به‌ نازییه‌کان.

- هه‌ندی تر، پرۆپاگه‌نده‌ی ئه‌وه ده‌که‌ن که پرۆلیتاریا پێویستی به‌ حزب نییه و شیعاری "بمری حزب" هه‌له‌ده‌گرن!، گوايه مارکس

خۆشی له گه‌ل دامه‌زاندنی حزب نه‌بووه! راستییه‌که‌ی شتیکی تره. له نامه‌یه‌کی ئه‌نگلس بۆ ف. توراتی، هاتوو: . . . **ئیمه وه‌ک**

1 /Protokoll des Vierten Kongresses der Kommunistischen Internationale, petrograd-Moskau, von 5.November bis 5.Dezember1922, 4kongress, Band9, S958-959

2 /Rosa Luxemburg, Zur russischen Revolution, Band4, S.359, وه‌ک تێبینییه‌ک له خواره‌وه‌ی لاپه‌ره‌که نووسیویه‌تی

حزبێکی سه‌ریه‌خۆ، به‌شداری، له‌م کاته‌شدا، هاو‌په‌یمانیمان له‌ گه‌ل رادیکال و کۆمارییه‌کاندا هه‌یه، به‌لام زۆر له‌ وان جیاوازین. . . . ٤. و له‌ نامه‌یه‌کی تری ئه‌نگلس، ده‌نووسی: تاقیکردنه‌وه‌کان له‌ هه‌موو شوێنێک پێشانیاندا که نمونه‌ترین شیوه‌ بۆ زرگاری کرێکاران له‌ ده‌سه‌لاتی حزبه‌ گۆنه‌کان ئه‌وه‌یه، **حزبی پرۆلېتاری له‌ هه‌ر وه‌لاتیک پێکه‌پێنرێت** و سیاسه‌تی تایبه‌تی به‌خۆ هه‌بێت، سیاسه‌تیکی زۆر جیاوازی هه‌بێ له‌ سیاسه‌تی حزبه‌کانی تر، چونکه‌ ده‌بێ ده‌ربهری مه‌رجه‌ پێویسته‌کانی بێت له‌ پێناوی زرگاری چینی کرێکاران. . . . ٥. . . . هه‌موو حزبه‌که‌مانی به‌ سه‌خیف پێشاند، به‌ شیوه‌یه‌که‌ که‌ ترس ده‌خولقینێ (له‌ نامه‌یه‌که‌ بۆ بیبل، هه‌مان سه‌رچاوه، لاپه‌ره ٣٥٤ -٣٥٦، مه‌به‌ستی به‌رنامه‌ی غۆته‌یه) . . . هتد

ئه‌و رۆژه‌ نزیکه‌ی ٣ سه‌عات گویم له‌ بۆچوونی ده‌یان که‌س بوو، به‌ تاق و ته‌را نه‌بێ، بۆچوونێکی واقیعی به‌ گویمدا نه‌هات، با بلێم زۆربه‌یان مزایده‌، پاکانه‌کردن، بۆچوونی خیاڵ و ته‌سك بینانه. شتگه‌لیک به‌ ناوی هه‌سه‌نگاندنی مه‌تریالیستی میژووینه‌ بۆ بارودۆخ و زه‌مینیه‌ی واقیعی په‌ره‌سه‌ندنی ئابووری، سیاسی و کۆمه‌لایه‌تی به‌جاریک شوێنیان چۆل بوو.

ئه‌و براده‌رانه، به‌ بیرورای جیاوازیانه‌وه، ده‌سه‌لاتی په‌رله‌مانیان کردبوو به‌ ئیدیال (هوشیاریان له‌ ئاستی په‌رله‌مانه‌کانی ئورپا تینه‌په‌ری!) یا هه‌ندیکیشیان ده‌یاگو "ئیمه‌ته‌نه‌ها ده‌سه‌لاتی شووراییمان ده‌وی" به‌ شیوه‌یه‌کی سیرکۆسیانه‌ هه‌ولیان ده‌دا، پێشانی بده‌ن، په‌رله‌مانی کوردستان هه‌یجه، رووکه‌شه، بێ ده‌سه‌لات و ناشه‌رعییه، ده‌بێ له‌ دژی راهه‌ستین. . . . هتد. ئه‌مه‌سه‌ش وه‌ک ئه‌وانه‌ی پێشوویان، ده‌چنه‌ چوارچۆیه‌ی دژایه‌تی کۆمونیستی. بۆچی؟

پێشه‌کی ئه‌و براده‌رانه، نایانه‌وی ئه‌م راستییانه‌ی خواره‌وه‌ بزانت:

په‌رله‌مانی کوردستان،

أ- به‌ره‌می هه‌یزی ماددی و واقیعی، خه‌باتی زۆربه‌ی جه‌ماوه‌ری کوردستانه‌ پاش راپه‌رینه‌ سه‌رکه‌شه‌که‌ی ١٩٩١. واته‌ وه‌ک فۆرمیکی ده‌سه‌لات، هه‌نگاوێکه‌ بۆ پێشه‌وه‌ له‌ میژووی گه‌لی کوردستان.

ب- زۆربه‌ی جه‌ماوه‌ری کوردستان له‌ پشت دامه‌زراندنی په‌رله‌مان راهه‌ستان و بۆ یه‌که‌م جار بوو له‌ میژوو، له‌ ده‌ره‌وه‌ی ده‌سه‌لاتی ده‌وله‌تی ناوه‌ند، به‌ بپاری خودی خۆیان، به‌و به‌رفه‌روانییه، له‌ هه‌لبژاردنی نوێنه‌ره‌کانیان به‌شداریان کرد.

ت- به‌ره‌می قۆناغیکی دیاریکراوه‌ له‌ میژووی گه‌لیکی ژێرده‌ست که‌ هه‌ر به‌ جارێ له‌ وه‌ده‌سته‌هێنانی سه‌ریه‌خۆیی نه‌ته‌وه‌یی پاشکه‌وتوو.

ئه‌دی کۆمونیسته‌کان له‌ به‌رامبه‌ر ئه‌م په‌رله‌مانه‌ چ هه‌لوێستیک وه‌ریگرن؟

وهك ده بئینین:

۱/ پرسیاری سیاسی کوردستان، پرسیاریکی دیموکراسییه و له بارودۆخیککی مه ترسیداردا تئیده په ریئت.

۲/ تاوانی ئه نفال، ژیرخانی ئابووری تیکوپیکدا، شارهکان بۆ چه نئین بار به ره و دواوه وه برد، سه دان هه زار جووتیار روویان کرده

سلیمانی، هه ولیر و دهۆک، ته نانهت بۆ کویره دئیهک وهک که لار، بویه ئه و شارانه بوون به مئو پۆلی بی کاری، هه ژاری و لانه وازی.

۳/ یه کئیتی و پارتی هیزی سه ره کی، ریکخراو و به توانایان پیکهینا، بویه جله وی گه شه سه ندکه هه ر به دهستی ئه مانه وه بوو و تا

ئیس تایش هه ر وا ماوه ته وه. ئه م دوو هیزه ش چونکه کۆمونیست و چه پ نین، بویه شیوه ی ده سه لاتی په ره مانیان هه لئێژاردوه.

گه پانه وه بۆ بۆچونه کانی رابه رانی بزوتنه وه ی کۆمونیستی باشتین یاریده ره بۆ ساغکردنه وه ی هه لویستی مه به ست:

جاری، مارکس و ئه نگلس له به یاننامه ی پارتی کۆمونیسیدا (شوکر ده میکه به کوردی هه یه ! که رچی هیشتا هه له ی ئاسانی تئیدایه)

ده نووسن: . . . له فهره نسا کۆمونیسته کان له گه ل پارتی دیموکراتی سۆسیالیست (له په ره ماندا ژیدرو رۆلان) هاوپه یمانی ئه که ن

روبه رووی بۆرژوازی کۆنزیرفاتیف و رادیکال، مافی خویشیان پاراستوه بۆ ره خنه گرتن له و عیبارته وه همیانه ی له نه ریتی

شۆرشگێرییه وه به جیماون. . . . **له پۆلنیش کۆمونیسته کان ئه و پارتییه لایه نگیری ده که ن که کشت و کالی به مه رچی رزگاری**

نیشتمانی داده نئیت، واته ئه و پارتییه که سالی ۱۸۴۶ راپه ریینه که ی کراکوفیای ریکخست. له ئه لمانیای، پارتی کۆمونیست به هاوکاری

له گه ل بۆرژوادا خه باته دکات، چونکه ئه م بۆرژوازیه له دژی رژیمی پاشایه تی زۆردار و له دژی مولکایه تی ده ره به گی عقاری و له دژی

ورده بۆرژوازی کۆنه په ره ست چۆته کۆری خه باتی شۆرشگێرییه وه، به لام چاوتروکانیگ غافل نابی له وریاکردنه وه ی هه ست و شعوری

روون و ناشکرای کارگه ران ده رباره ی ناکوکی تیژی نیوان بۆرژوا و پرۆلیتاریا. . . به کورتی کۆمونیسته کان له هه موو ولاتیگدا لایه نگیری

هه موو جولانه وه یه کی شۆرشگێری ده که ن که له دژی رژیمی کۆمه لایه تی و سیاسی ئه و کاته بن. له هه موو ئه و جولانه واندا مه سه له ی

مولکایه تی ده خه نه پێشه وه به مه سه له یه کی بنه په تی داده نئین له جولانه وه دا، بی ئه وه ی گوی بدنه ناستی په ره گرتنی ئه م

مه سه له یه . . . ۶ . . .

له م په یوه سه ته ئه م پرسیارانه دینه پێشه وه: ئایا له کوردستان، گۆرپانگاری سیاسی پێشکه و توخوازانه تر له سه رده می به عس هاتووه ته

کایه وه یا نا؟ ئه ی ئازادی بۆرژوازیه ی بیرورا ده ربپین، فره حزبا یه تی. . . هتد (به پێشیلکردنه سووک رسوا کۆنه په ره سه ته کانیانه وه)

؟

لینین له (دوو پلانی سۆسیال-دیموکراتی له شۆرش دیموکراسی) یدا به دووری دریزی باسی هه‌لویستی کۆمونیستیکان ده‌کا له باره‌ی په‌رله‌مانه‌وه: . . . ده‌کرۆ به‌وپه‌رپی هه‌ق و راستی بگوتی که شۆرش بۆرژوازی ده‌رپری به‌رژه‌وه‌ندییه‌کانی پرۆلیتاریا نییه، به‌قهد ئه‌وه‌ی ده‌رپری به‌رژه‌وه‌ندییه‌کانی بۆرژوازییه. به‌لام ئه‌و بیڕۆکه که ده‌لی که هه‌رگیز له به‌رژه‌وه‌ندی پرۆلیتاریا نییه، بیڕۆکه‌یه به‌راست کۆن، ئه‌م بیڕۆکه کۆنه یا له تیئوری (گه‌لییه‌کان) که زۆر کۆنه، قه‌تیس ماوه، که ئیدعا ده‌کا، ئیمه پێویستیمان به ئازادی سیاسی بۆرژوازی نییه، مادام شۆرش بۆرژوازی پێچه‌وانه‌ی به‌رژه‌وه‌ندییه‌کانی پرۆلیتاریا‌یه. یا له ئه‌نارشیزم قه‌تیس ماوه که

هه‌ر به‌شداریه‌که له لایه‌ن پرۆلیتاریاوه له سیاسه‌ت، شۆرش و په‌رله‌مانی بۆرژوازی قبول ناکا. ئه‌م بیڕۆکه‌یه واته، له باره‌ی

تیئوریه‌وه، له‌بیرکردنی په‌ره‌نسیبه‌ سهره‌تاییه‌کانی مارکسیزمه له باره‌ی حه‌تمیه‌تی گه‌شه‌سهندنی سه‌رمایه‌داری له سه‌ر بنه‌مای

به‌ره‌مه‌یانی کال. . . . مارکسیزم فیزی پرۆلیتاریا ناکات له شۆرش بۆرژوازی دور بکه‌وێته‌وه و هه‌لویستی گوێنه‌دانی ئی وه‌ریگری

و سه‌رکردایه‌تیه‌که‌ی بۆ بۆرژوازی به‌جێ به‌یانی، به‌لکه‌ر به‌ پێچه‌وانه‌وه. . . . (مارکس و ئه‌نگه‌لس له پێشه‌کی چاپی ئه‌لمانی سالی

۱۸۷۲، ده‌نوسن: . . . ئه‌و سه‌رنجانه‌ی ده‌رباره‌ی هه‌لویستی کۆمونیستیکان له‌مه‌ر حیزبه‌ جۆراوجۆره‌کانی به‌ره‌ره‌کانی له‌ به‌شی چواره‌مدا باسکراون، هه‌رچه‌نده له‌ روی بیروباوه‌په‌وه تا ئه‌مرۆش راست و درووستن، به‌لام دووردریزی ئه‌و بۆچوونانه بۆ ئه‌مرۆ کۆن بووه، چونکه باری سیاسی به‌ته‌واوی گۆرپه‌په‌وه به‌ره‌و پێش چوونی میژوو زۆربه‌ی ئه‌و حزبانه‌ی تیدا باسکراون، له‌ناوبرد). .

باشترین ده‌قی لابه‌لاکه‌ر بۆ هه‌لویستی درووست، که تا ئیستایش گرنگی و زانستی خۆی له‌ده‌ست نه‌داوه نووسینه‌که‌ی لینینه- نه‌خۆشی (چه‌پایه‌تی) مندالکارانه له‌ شیوعیه‌ت-ه، به‌شی ئایا ده‌بی له‌ په‌رله‌مانه‌ بۆرژوازییه‌کان به‌شدار بکری؟، لاپه‌ره‌ی ۴۷ه‌، به‌رگی ۹. به‌ خۆیندی ئه‌م به‌شه، ئه‌گه‌ر ئه‌و براده‌رانه له‌ گه‌ل خۆیان راستگۆ بن، ئه‌وا به‌ قوولی به‌ خۆیان و هه‌لویسته‌کانیان پیده‌که‌ن و به‌ قۆشمه‌یی نه‌ختی باسی هه‌لویسته‌ مندالکارانه‌کانیان بۆمان ده‌گێڕنه‌وه!

لیره‌دا، سه‌ر له‌نوی پرسیاری تر هه‌ن ئاراسته‌ی خۆیان ده‌که‌ن: چی به‌ جه‌ماهر بلێن له باره‌ی په‌رله‌مانی دیموکراتی بۆرژوازی؟

کۆمونیسته‌کان بیروباوه‌نیازی خۆیان ناشارنه‌وه، به‌ ناشکرا بلایان ده‌که‌نه‌وه که به‌ زه‌بری لیدانی رژیمی کۆمه‌لایه‌تی نه‌بی،

ئامانجه‌کانیان نایه‌ته‌دی. . . . ۸:

دیاری له‌ دایکبونی دیموکراتی بۆرژوازی له‌ شۆرش تۆقمه‌ر له‌ ئه‌لمانی بۆ کریکاران و ستمیده‌کان، تیرۆکردنی رۆژا و کارل لیخت

بوو. ئیمه‌ ده‌بی به‌ به‌رده‌وام له‌ گه‌ل لینین بلێن: دیموکراتیه‌ترین کۆماری بۆرژوازی شتی که نه‌بوه و پێیشتی ناکری بی‌ت به‌ شتی که تر،

7/ لینین، *Экономическое учение марксизма* (خۆیندی و تاره‌که‌ی *Экономическое учение марксизма*) 443 438

8/ *Экономическое учение марксизма*، گره‌!

8/ مارکس و ئه‌نگه‌لس، به‌یاننامه‌ی پارتی کۆمونیست، لاپه‌ره‌ی ۷۵.

غەیری ئالەتیک بۇ سەرکوتکردنی کارگەران لە لایەن سەرمایه دارانەوه، ئامیریکی دەسەلاتی سیاسی سەرمایه دار و دیکتاتورییەتی بۆرژوازی. کۆماری بۆرژوازی دیموکراتی بەلئینی بە زۆریە دا بە دەسەلات و بانگەوازییەتی بۆ کرد، بەلام هەرگیز نەیتوانی بەلئینەکی بەجی بهینتی، لە بەر ئەوهی مولکایەتی تایبەتی زەویوزار و زۆریە نامرازەکانی بەرەمهینان بالادەستە. (ئازادی) لە کۆماری بۆرژوازی دیموکراتی بە کردەوه، تەنها ئازادییەک بوو بۆ دەوله مەندەکان. . . . ۹

بەگشتی، تا ئیستا تەرازووی هیژەکان بەلای پڕۆژەو بیری یەکیتی و پارتی شکاوتەوه. بەرامبەر بەوان، ئیمە وه کۆمونیست، که تەنها لایەنگیری دەسەلاتی شوورایی و ئەرکمان ئەوهیە جەماوەر بۆ ئەم شیۆه دەسەلاتە، ریکبەخەین، ئەو هیژ و توانایەمان نەبوو (ئییستایش نیمانە) بۆ دامەزراندنی ئەم تاقە ئەلئەرناتیفە ئینسانی و شۆرشگێرە که بە کردەوه مرۆفایەتی لە بالادەستی سەرمایه و جەنگ رزگار دەکات. ئەمرۆ تاقە ریکامان ئەوهیە، ئیمەش ئەو پەرلەمانە، وهک هەر بواریکی کاری جەماوەری، بکەین بەسەنگەرێک لە سەنگەرەکانی خەباتمان و هەول بەدەین لەو چوارچۆیەشدا خەبات بکەین. هەموو تاقیکردنەوهکانی بزوتنەوهی کۆمونیستی جیهان دوویاتی ئەم بۆچوون و پراکسیسە دەکەن. بۆ نمونە، پەرلەمانەکانی ئورپا که بە دەستی نوینەرانی شەرکەتە زلەپزەکانەوهیە، ئامیریکی دیکتاتوریانە دەسەلاتی بۆرژوازییە، بەلام زۆریە کۆمونیست و چەپ و مرۆفدۆستەکان بەشداری لە هەلبژاردن دەکەن و لە ناوهویشیدا خەباتی خۆیان لە دژی سەرمایه درێژە پێدەن. پەرلەمانەکانی ئورپا، بۆ نمونە پەرلەمانی ئەلمانی (لە ژێر بالی هەلۆیەکی حەقیر کۆدەبنەوه-هۆشیاریشیان هەر بە قەد هۆشیاری ئەو هەلۆیە) لە هۆلەندا (لەژێر وینە مەلیکە خانم کۆدەبنەوه، ئەو مەلیکە و پەرلەمانە زۆر دیموکراتی و مەدەنییە، بەو ئاسنانە دروستبووه که بۆ پێش و پاشی ژنەکانیان دروستدەکرد، پێش ئەوهی بۆ کۆیلەکردن، جەنگ و جەردەیی دەرویشتن"تەصوور بکەن چەند بە نامووسن"ئەو مۆزەخانە، لە نزیک ویستگای شەمەندەفەری ئەمستردامە!) . ئەوهی کوردستان، لەسەری نووسراوه (ÎNad aîNêÇa) و لە راستیدا دەبوایه لە سەریان بنووسیبا ÇAŞE æ AÇNæ æ İÇA æ İAÇA æ EİÇA aîNêÇa) ، چونکه تا ئیستا، سەرەپای ئەوهی هەردوو حزبی زلەپز، که کەساسیان کردوین بە دروشم و بانگەوازی دیموکراسی کهچی بەریژیان نافەرموون، ناکۆکییەکانیان لە سەنوقی هەلبژاردن، چارەسەر بکەن، ئەرکه دیموکراسیەکانی تری سەرشانیان بە ئەنجام بگەینن. شایانی باسە، ئەو پەرلەمانە ساواهیە کوردستان، بە هەموو کهموکۆپیەکانی (پاشان باسیان دەکەم) که هیوام وایە هۆشیاری ئەو دوو لایەنە بگات بەو رادەیه، ئاشتی، که داخوازی هەموو خەلکی کوردستانە، لە سەر برپار و ئیرادە خودی خۆیان رابگەینن و پەرلەمانی خەلکی کوردستان بۆ بارودۆخی پێشی شەپری ناوخۆ قیزەوهنەکیان بگەڕێننەوه و چیتەر بەو ملهوپییە پێی لە سەر ویستی جەماوەر نەنێن! هەمان ئەم پەرلەمانە خوارو خێچە بە

بېياره كيسه لاساييه كانيه وه، به راوه ستانی بى هۆ و دواكه وتوانه كهى له بهرامبەر ياساكانى سهردهمى فاشييهت، سهره پاي ئه وهى تهنه بۆ سويندخواردن يهك دوو په رله مانتارىستى ژنى تىدايه و سهره پاي بيكارى وه ژارى، له بهراورد له گه ل ميژوى ۲۰۰۰ سالى په رله مانه كانى ئورپاو ئه مريكا و سياسهت و بېياره ديموكراتيه خويتناوى و دوور له لۆژيكى ئه قل و هۆشى ئينسانيه، له كۆلنيا لكردى "مۆديرنانه" گه لان، جهنگه رپاكردى "مۆديرنانه" ي جيهانى، ديپورتكردى "مۆديرنانه" ي په نابهران، سيكسيزمى "مۆديرنانه" چهوساندنه وهى "مۆديرنانه"، ياساى قپكردى "مۆديرنانه" كۆمونيست و چه په كان، كوده تاي سهربازى "مۆديرنانه" له وه لاته كانى تر، به ره مه يتانى چهكى مؤديرن به شيويه كهى "مۆديرنانه" تا ده گاته به شدارى له جينۆسايدى "مۆديرنانه" و هاريكارى هوشيارانهى "مۆديرنانه" له گه ل هه موو حكومه ته فاشيست و كۆنه په ره سه ته كانى جيهان، به پاشا، سه رۆك حكومه ته كانيان له ئه مريكا، به ريتانيا، ئه لمانيا، هۆلندا وهتد. . . كه شاينه ئه وهش نين وهك سه گيكي خويپى له به رده م

باره گا شه كهى قه لچۆلان و مه سيف رابگيرين، ئه وا په رله مانى ئه و گه له ژيروه سه ته، شاينه پشستگيرى و هاريكارى كردنه. ده بى كارىكى وا بكهين، به سه ر كه م و كورپيه كانيه وه، سه ره كه وي و له هه مان كاتيشدا هه ولي ئه وهش بدهين ئازادى تاكه كان، ئازادى كارى حزبى، ئازادى بيروا ده رپرين (رۆژنامه، خۆپيشاندان) به رفراوانتر ببى، نهك به و شيويه، وهك ئه فليجيك له بهرامبەر پرۆسهى ئاشتى راوه ستى، له بهر لوتى په رله مانسته كانه وه "به ناوى ياساوه" حيزبى كار دابخريت، دهنگى راديو، رۆژنامه كهيان كپ بكرت (ئه وه ياساى كام په رله مانه، حزيك په ناى بۆ زه برۆزهنگ نه بردي، قبولى قه دهغه كرده ده كا؟؟) ئه مهى بهرامبەر ئه م حزبه كرا، زۆر دووره له ئه قلبيه تى كه سانيك ده سه لاتى په رله مانيان دامه زراندى، كه چى زاتى ئه وه ده كه ن حزيك بسپه وه، له سايهى بانگه وازى ديموكراسى و ديالۆك، هيرشى چه كدارى به سه ر ح. ك. ك. ا بكه ن و چه ندين ئه نداميان ئى بكوژن و بيرو و راديو كهيان قه دهغه بكه ن، رى له بلاوكرده وهى رۆژنامهى راي گشتى بگيرت، باره گاي حيزبى شيوعى له چۆمان ويران بكرت.

له و كاتهى كه په رله مان به شاينه پشستگيرى ده بينريت، ده بى له هه مان كات ده سيش له ره خنه گرتن له كاره نابجى، دواكه وتوو، تاوان، پيشيلكردى مافه سه ره تاييه كان هه لته گرين و دوو باره ئه وه بكه ينه وه كه ده سه لاتى شوورايى، تاچه ريگاي نه جاتمانه له هه موو جۆره كانى چهوساندنه وه. سه ير ئه وه بوو، براده ريك وتى "ده سه لاتى شوورايى ماناى ئه وه نييه، ئيتى پارتى و يه كيتى نامينى، نه خير ئه وانيش ده مينن و خه باتى خويان به ئازادى ده كه ن". ئه مه يان هه ر به جار يك وا نييه، چونكه له سايهى ده سه لاتى شوورايى، ئه وهى خاوه ن مولك، زه وى و زار گه وره، كارگه و بانق، بانزينخانه بى و ده ستيان ئى هه لته گر، يا ئه وانه دژى مافى يه كسانى ژن و پياو بن به كرده وه و جه ماعه تى ئاغا و به گ بن و حزيكيش هه ول بدا ديفاعيان ئى بكا و داواى ديموكراتيان بۆ بكات، قور ده چيته سه رى حه فتا پشتيان، مه گه له پشت خاوكورك خويان ببينه وه! بۆچى كيرنسكى ما؟ يا له بهرلين ۱۹۱۸ ئازادى به دوژمانى شوورش درا؟ ئه ئه وه چينه، له چين، چيان به سه ر هات؟ "خا وه كيل"، ئه وه سه رمايه دار، خاوه ن مولك و ميراته لل بكا، له قوتابخانهى

په روه دهی کۆمه لایه تی مرۆفی کۆله کتیف خۆی ده بینه ته وه، ئازادیش ناکرێ، تا له هه موو چلکاو قیزاوی بی رهوشتی مولکایه تی تایبه تی رزگاری ده بی. ئەمه یه راستیکه ی، ئیتر بۆچی شه رمی لی بکه ین.

به هه ر حال، ئەم ئەرکه دوو لایه نییه (که به ده م خۆشه) به بی فشاری رۆژانه ی کۆمونیست و چه پ و ریکخواه مرۆفدۆست و جه ماوه ریبه کان، ناگاته ئەنجامی خۆی، له کاتی کدا هه موومان ئەوه مان بۆ روونه که له م قۆناغه دا، پاشماوه ی ده ره به گایه تی، شان به شانی بۆرژوازی مشه خۆر، بیروکراته کان، بازرگان و هیزه کۆنه په ره سه ته کان و ئەوانه ی په رژه وه ندیان له گه ل جه نگ و نا ئارامیدا هه یه، فشاری جۆراوجۆری خۆیان ده هینن، جه ماوه ریش به حوکمی ئاستی هوشیار، خیانه ت له خۆی ده کاو هیشتا له ده وری ئەلته رناتیفی خۆی کۆنابینه وه !

واته هه لویستی واقعی بۆ مه سه له ی په رله مان ئەوه یه قبوولی یه کیتی -مملانی بکه ین. کالفامه ئەوه ی ئەرکه کانی قۆناغی شۆرش و ریفۆرم، دیموکراسی و سۆسیالیزم، بارودۆخی گه لی ژێرده سه ته و سه ره به خۆ تیکه ل بکا. . . .

بۆیه ده بی بلێین: بژی به ره مه ی راپه رینی ۱۹۹۱

بژی په رله مانی کوردستانیان